

Πρώτο Υπόδειγμα: Το Οικονομικό Κύκλωμα

- Το εσωτερικό βέλος αντιστοιχεί σε πραγματικές ροές (αγαθών – υπηρεσιών) ενώ το εξωτερικό βέλος αντιστοιχεί σε χρηματικές ροές.⁶⁷

Μικροοικονομική

3η Εισήγηση

3. ΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Οι Συντελεστές της Παραγωγής

- **Παραγωγική διαδικασία:** οι τρόποι με τους οποίους ο άνθρωπος μετασχηματίζει την ύλη για να της δώσει μορφή χρήσιμη για τη ζωή του.
- **Παραγωγικοί συντελεστές:** τα στοιχεία που συντελούν στην παραγωγική διαδικασία. Οι συντελεστές παραγωγής είναι:
 - η εργασία
 - το έδαφος (γη, φυσικοί πόροι)
 - το κεφάλαιο
 - η επιχειρηματικότητα

59

Το Κόστος Ευκαιρίας

- Ας πάρουμε για παράδειγμα την απόφασή μας να σπουδάσουμε.
- Το όφελος από τις σπουδές είναι οι καλύτερες ευκαιρίες για εργασία.
- Ποιο είναι το κόστος;
- Είναι τα δίδακτρα, τα βιβλία, η διαμονή, η διατροφή;
- Ναι, αλλά όχι μόνο.
- Κατ' αρχήν τα έξοδα διαμονής και διατροφής δεν συνδέονται με τις σπουδές.
- Επιπλέον θα πρέπει να συμπεριλάβω στο κόστος των σπουδών τον χρόνο που αφιερώνω σε αυτές, τον οποίο θα μπορούσα να εργάζομαι.
- Το κόστος ευκαιρίας ενός πράγματος είναι όλα αυτά που θυσιάζουμε για να το αποκτήσουμε.

60

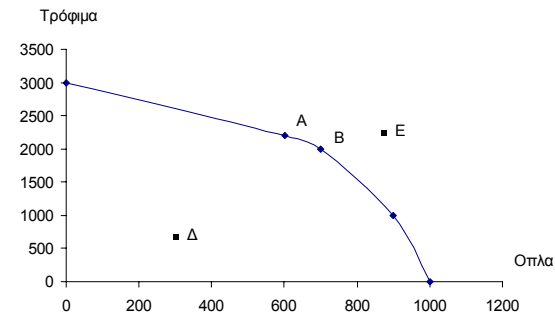
Το δεύτερο υπόδειγμα: Τα Όρια Παραγωγικών Δυνατοτήτων

- Ας φανταστούμε μια οικονομία που παράγει δύο αγαθά: τρόφιμα και όπλα, και χρησιμοποιεί όλους τους παραγωγικούς της συντελεστές σε αυτά.
- Το όριο παραγωγικών δυνατοτήτων ή καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων ή καμπύλη μετασχηματισμού δείχνει όλους τους συνδυασμούς παραγωγής των δύο αγαθών με δεδομένα τις ποσότητες των συντελεστών παραγωγής και την τεχνολογία που χρησιμοποιείται.

61

Το δεύτερο υπόδειγμα: Τα Όρια Παραγωγικών Δυνατοτήτων

Τρόφιμα	3000	2200	2000	1000	0
Όπλα	0	600	700	900	1000

62

Το δεύτερο υπόδειγμα: Τα Όρια Παραγωγικών Δυνατοτήτων

- Η οικονομία μπορεί να παράγει όλους τους συνδυασμούς επί ή εντός του ορίου, αλλά όχι εκτός αυτού.
- Σημείο A: αποτελεσματικό (efficient) επίπεδο παραγωγής: η οικονομία αποκτά το μέγιστο από τους διαθέσιμους πόρους.
- Σημείο Δ: αναποτελεσματικό (inefficient) επίπεδο παραγωγής (π.χ. ανεργία)
- Σημείο E: ανέφικτος συνδυασμός.
- Η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων δείχνει μία από τις αντίστροφες σχέσεις που αντιμετωπίζουμε στην οικονομία. Αν από τον συνδυασμό A πάμε στον B, παράγουμε επιπλέον 100 μονάδες όπλων με τίμημα 200 μονάδες τροφίμων.

63

Η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων

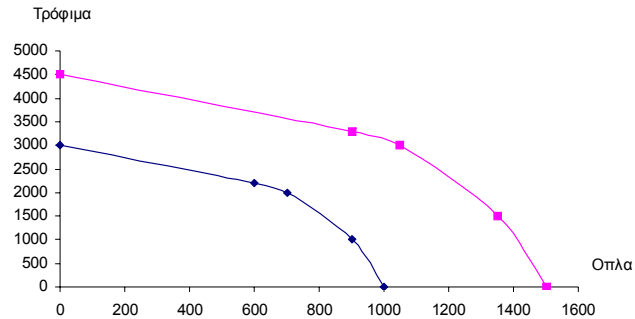
- Η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων είναι κοίλη ως προς την αρχή των αξόνων λόγω της διαφορετικής εξειδίκευσης των παραγωγικών συντελεστών.
- Η κλίση της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων είναι το κόστος ευκαιρίας και υπολογίζεται ως:

$$\text{Κόστος Ευκαιρίας} = \frac{\text{μονάδες που θυσιάζονται}}{\text{επιπλέον μονάδες που παράγονται}}$$

- Η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων μπορεί να μεταβληθεί με τον χρόνο, όταν αυξάνονται οι ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών ή/και βελτιώνεται η τεχνολογία (αλλά όχι απαραίτητα συμμετρικά, όπως δείχνουν τα παρακάτω διαγράμματα).

64

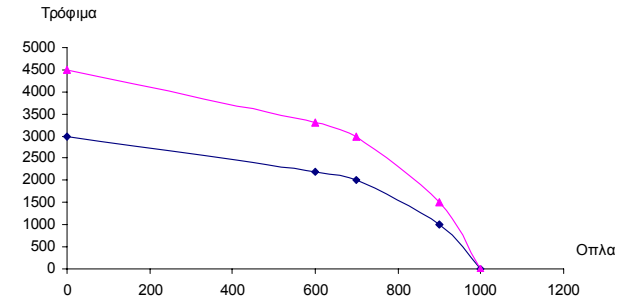
Η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων

Ουδέτερη τεχνολογική πρόοδος

65

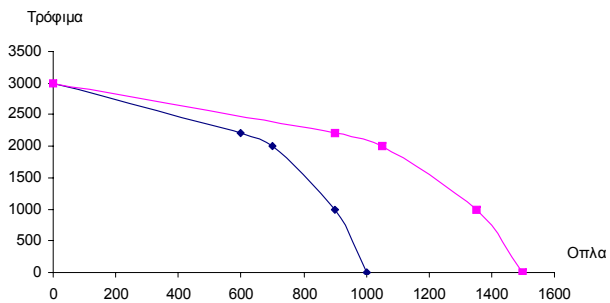
Η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων

Τεχνολογική πρόοδος ευνοϊκή προς τα τρόφιμα

66

Η Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων

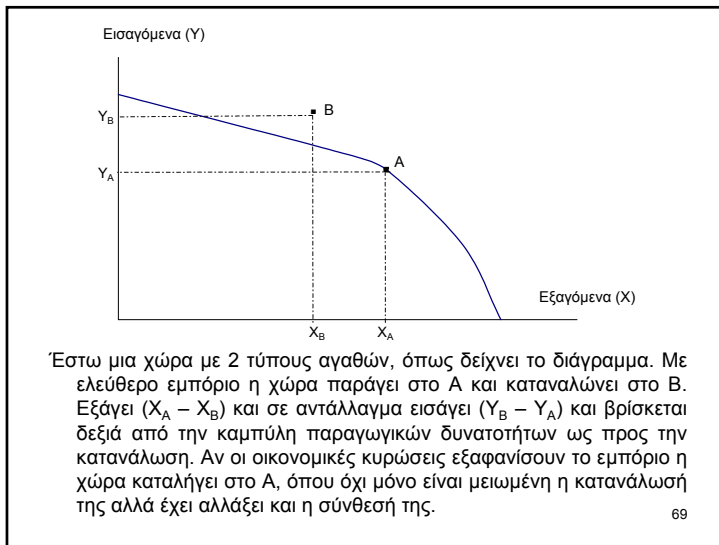
Τεχνολογική πρόοδος ευνοϊκή προς τα όπλα

67

Οικονομικές κυρώσεις

- Χρησιμοποιούνται για να αποθαρρύνουν μια χώρα από κάποιες δραστηριότητες.
- Οι μεγαλύτερες επιβλήθηκαν έναντι του Ιράκ για την εισβολή στο Κουβέιτ (1990).
- Πριν από τον πόλεμο όλες οι εξαγωγές του Ιράκ ήταν σε πετρέλαιο ενώ εισήγαγε διάφορα (π.χ. τρόφιμα, φάρμακα αλλά και όπλα κ.λ.π.).
- Η παύση εμπορίου σημαίνει ότι το Ιράκ είχε πολύ περισσότερο πετρέλαιο από ό,τι χρειαζόταν και μεγάλες ελλείψεις σε άλλα αγαθά.

68

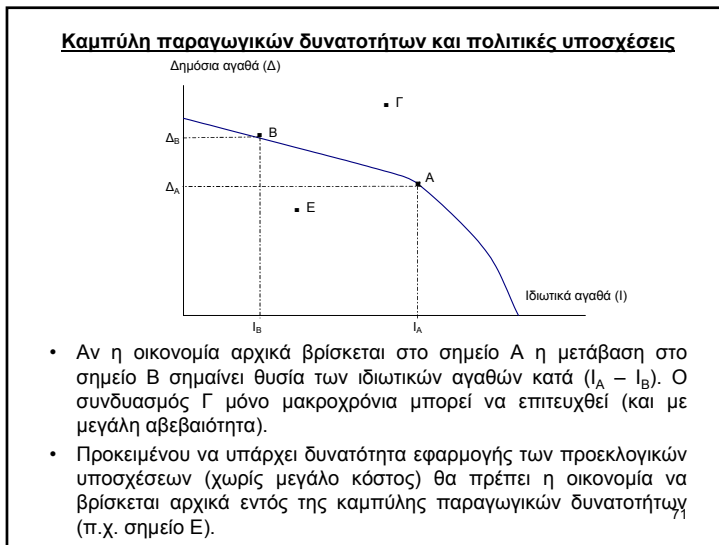

69

Καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων και πολιτικές υποσχέσεις

- Προεκλογικά τα διάφορα κόμματα προβαίνουν σε οικονομικές εξαγγελίες (π.χ. αύξηση του αριθμού των εισακτέων στα ΑΕΙ-ΤΕΙ, αύξηση των δαπανών για την υγεία κ.λ.π.). Το τι όμως από αυτά θα μπορέσει να πραγματοποιηθεί μετεκλογικά εξαρτάται από το που βρίσκεται η οικονομία σε σχέση με την θέση της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων.
- Ο μηχανισμός λειτουργεί ως εξής: για την χρηματοδότηση των δημοσίων δαπανών η κυβέρνηση θα αναγκαστεί να αυξήσει την φορολογία και αυτό θα οδηγήσει σε μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος για αγορά ιδιωτικών αγαθών. Εναλλακτικά η κυβέρνηση μπορεί να καταφύγει σε εξωτερικό δανεισμό, επιβαρύνοντας όμως έτσι τις μελλοντικές γενιές, οι οποίες θα αναλάβουν το βάρος της αποπληρωμής των εξωτερικών δανείων.

70

Μικροοικονομική

4η Εισήγηση

4. ΛΗΨΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΡΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ